

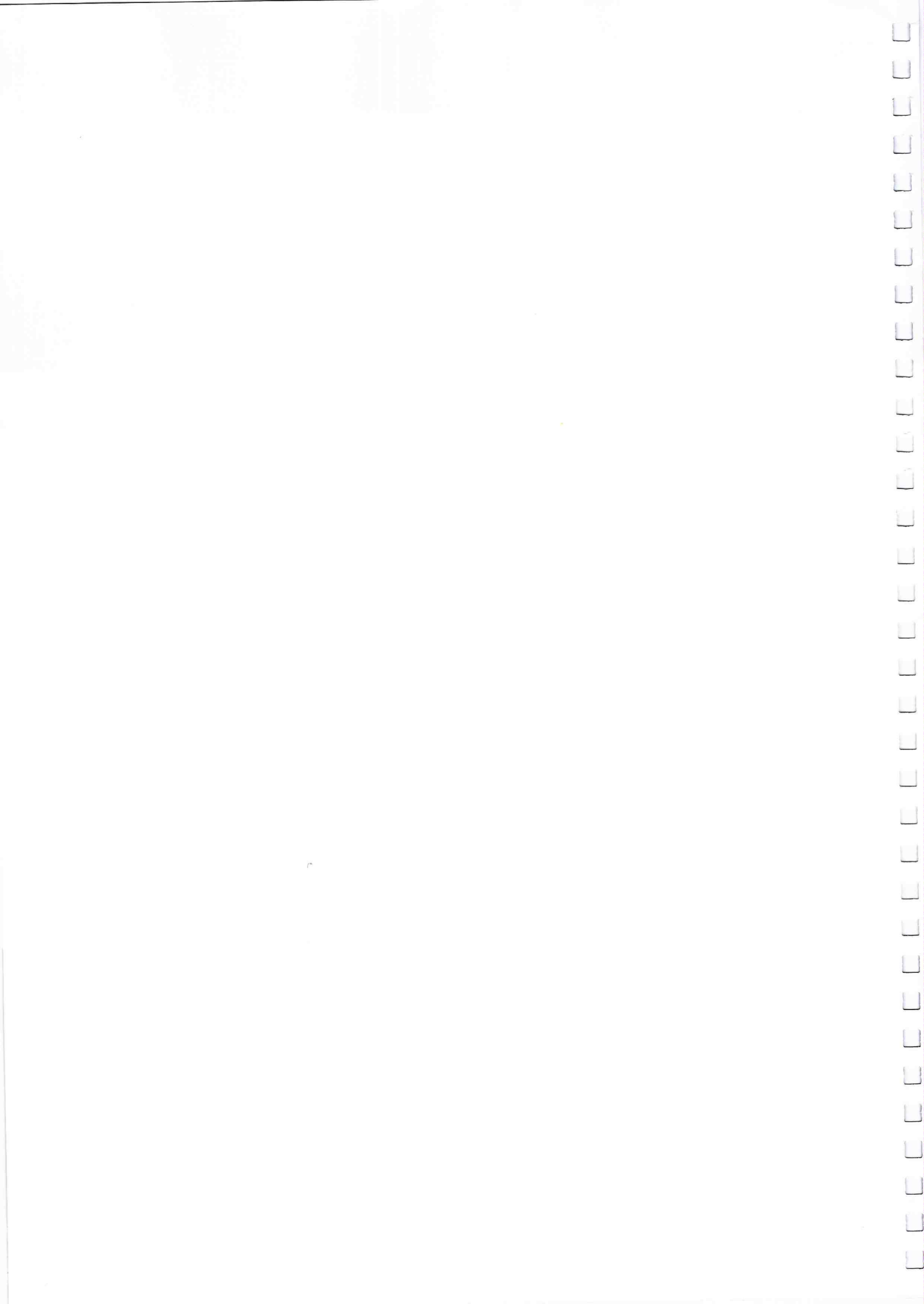

Toetsing

Flora- en faunawet voor het

uitbreidingsplan Vledder-Noord.

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET VOOR HET UITBREIDINGSPLAN VLEDDER-
NOORD.

Nader onderzoek 2006

©

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2006);
Toetsing Flora- en faunawet voor het uitbreidingsplan Vledder Noord. Nader onderzoek 2006.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie te Assen,
in opdracht van de gemeente Westerveld.*

in opdracht van:

GEMEENTE WESTERVELD

contactpersoon:

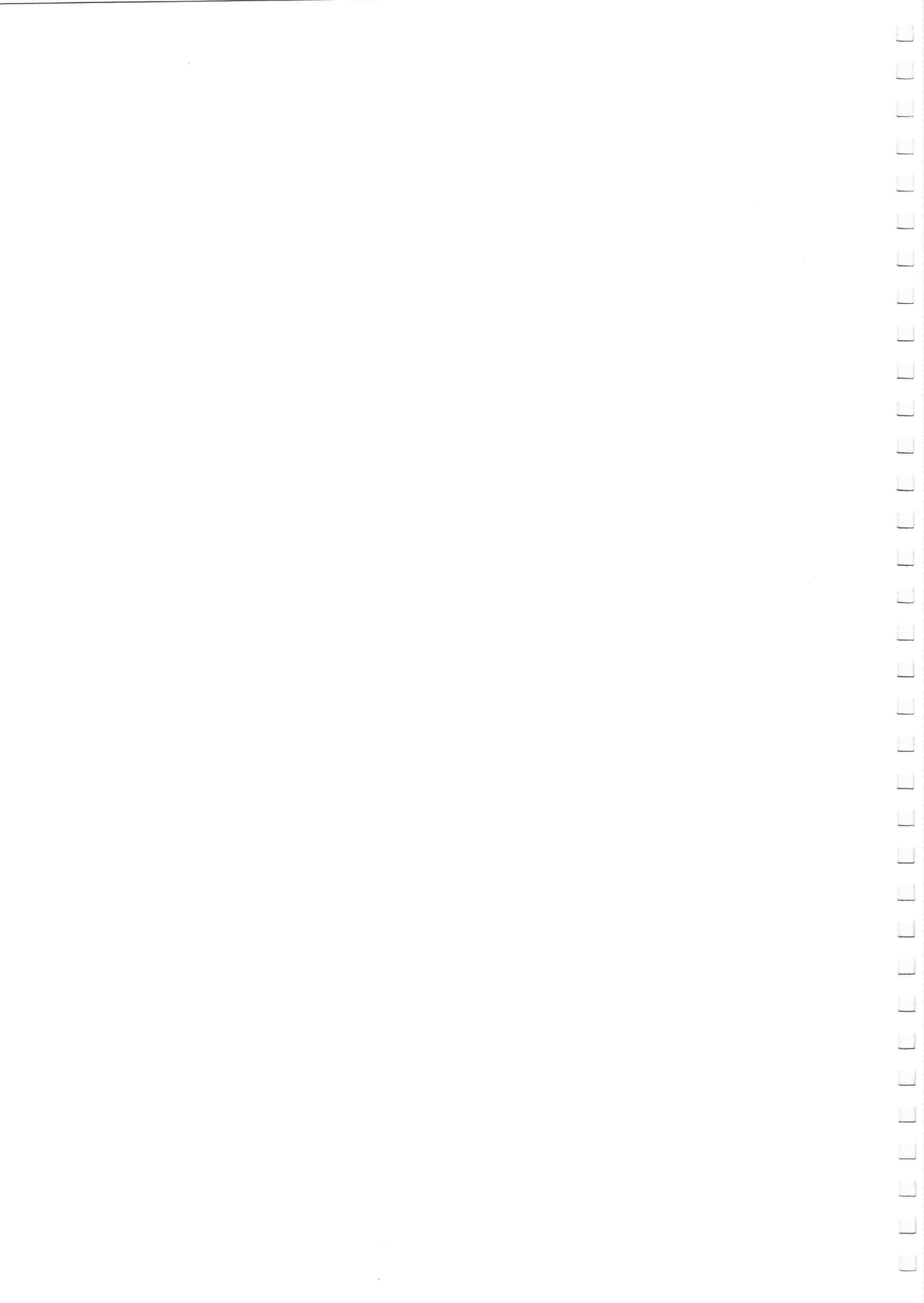
DHR. J.J. ZWIER

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE
Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643

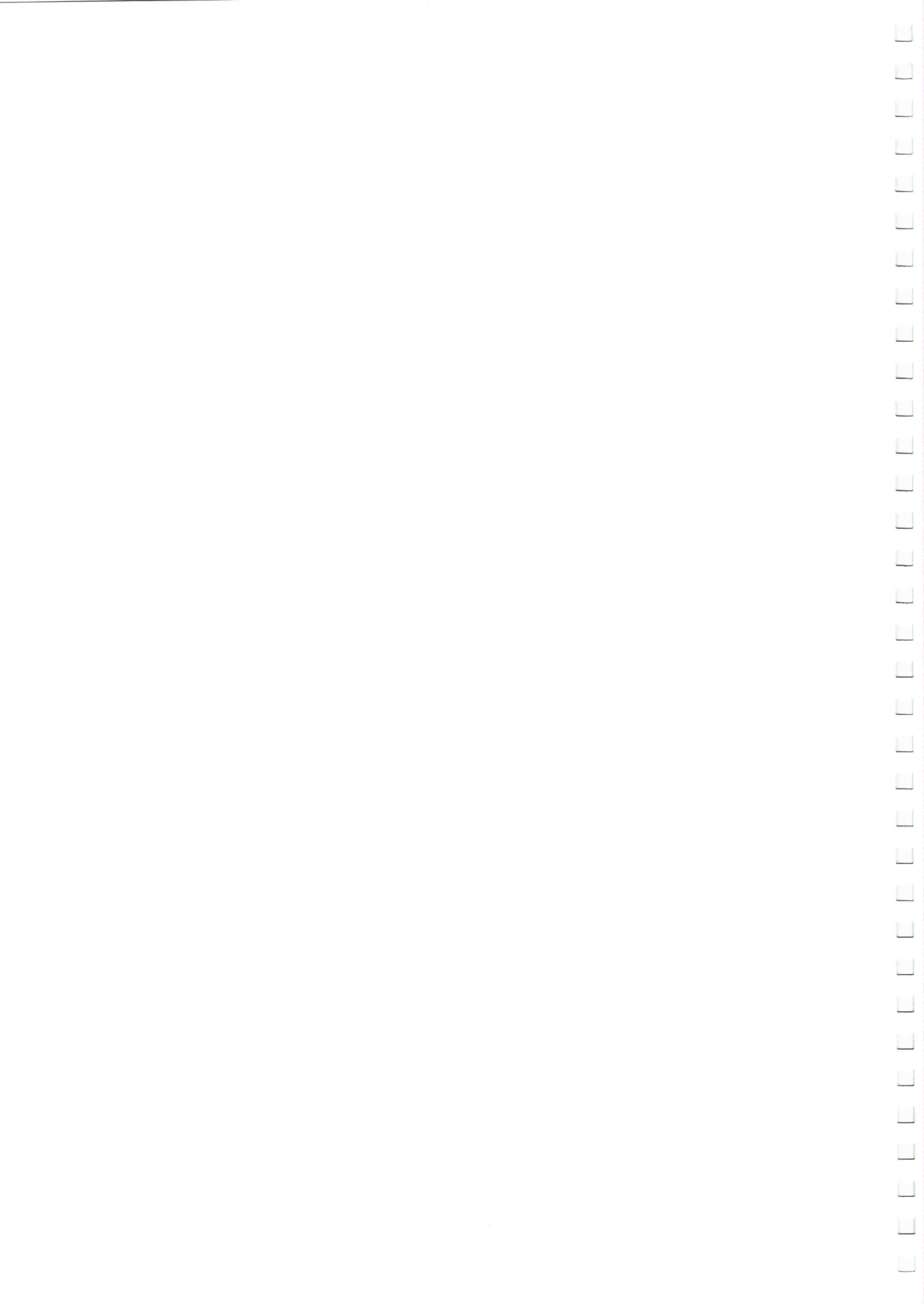
Projectleiding:
Ing. J.R. Offermans

Veldwerk & rapportage:
Ing. R. Zwerver

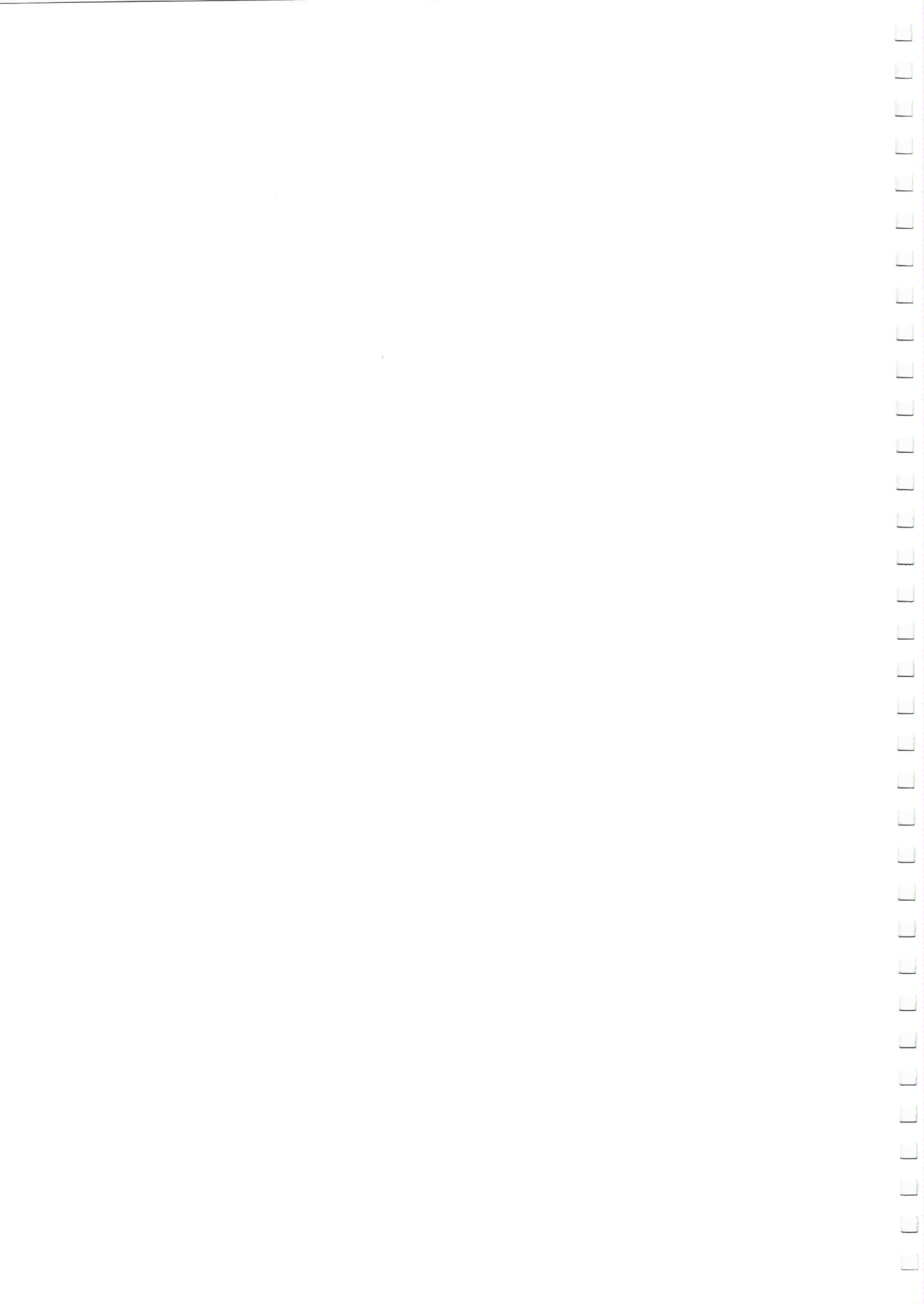

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	OPZET	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET	2
1.4	DE VOGELRICHTLIJN	3
1.5	DE HABITATRICHTLIJN	4
1.6	RODE LIJSTEN.....	4
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE	5
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	5
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	5
2.3	FAUNA.....	7
2.3.1	Vogels.....	7
2.3.2	Zoogdieren.....	7
2.3.3	Amfibieën, Reptielen en Vissen.....	8
2.3.4	Overige fauna.....	9
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET	10
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN	10
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP	10
3.2.1	Beschermde soorten	10
3.2.2	Gevolgen voor het Drents-Friese wold.....	11
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELN	11
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	12
4	LITERATUUR.....	13

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De gemeente Westerveld is voornemens het dorp Vledder uit te breiden. Het betreft een plan ten noordwesten van Vledder in de provincie Drenthe (zie figuur 1). Hier zullen in de komende tien jaar ongeveer 100 woningen gebouwd worden. Het onderzoeksgebied bestaat thans uit een reliëfrijk gebied met graslanden, sloten, singels en een poel. Het uitbreidingsplan ligt op ongeveer 600 meter van het Nationaal Park Drents-Friese Wold, een natuurgebied dat is aangewezen als Speciale Beschermingszone in het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn.

Voorafgaand aan de uitbreiding is een toetsing aan de wetgeving van de Natuurbeschermingswet (Habitat- en Vogelrichtlijn) en de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Figuur 1: Locatie onderzoeksgebied (gearceerde deel).

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet, de Habitatrictlijn en de Vogelrichtlijn.

Op 18 januari 2006 is een verkennend bezoek aan het gebied gebracht. Daarbij is gelet op beschermde flora en fauna. Er is een flora-inventarisatie en een sporenonderzoek (zoogdieren) uitgevoerd. Ten aanzien van het voorkomen van vogels, reptielen, amfibieën en zoogdieren in het onderzoeksgebied is tijdens het veldbezoek een inschatting gemaakt en is literatuur geraadpleegd.

In het voorjaar en de zomer van 2006 is een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van de beschermde soorten Heikikker, Poelkikker, Kamsalamander, Levendbarende hagedis, Hazelworm, Gladde slang, Ringslang, Das en vleermuizen. In het voorjaar zijn platen gelegd op verschillende locaties in het terrein. Deze zijn gedurende het voorjaar en de zomer regelmatig gecontroleerd. In het voorjaar zijn schepnet-inventarisaties uitgevoerd ten behoeve van vissen en amfibieën. Driemaal is een avondbezoek gebracht om het gebruik van het gebied door vleermuizen te onderzoeken. Tijdens deze avondbezoeken is eveneens gelet op zich verplaatsende amfibieën. Gedurende het gehele groeiseizoen zijn waarnemingen van beschermde planten verzameld.

Er is intensief onderzoek gedaan naar de Kamsalamander, een strikt beschermde amfibieënsoort die in de directe omgeving van het onderzoeksgebied veel voorkomt. In de voortplantingstijd zijn op verschillende momenten schepnetinventarisaties uitgevoerd om volwassen dieren of larven aan te kunnen tonen. 's Avonds is met een sterke lamp naar baltsende dieren in het water gezocht. De amfibieënplaatjes die in het onderzoeksgebied zijn neergelegd werden regelmatig gecontroleerd. In de nazomer is gezocht naar dieren onder dood hout en is gelet op dieren die zich 's avonds over het land verplaatsten.

Datum	Vleermuizen en overige zoogdieren	Amfibieën en reptielen	Vlinders en Libellen
17-april-2006		Plaatjes leggen	
18-april-2006		Schepnetinventarisatie	
2-mei-2006	Batdetector	Reptielenonderzoek	
8-mei-2006	Boomholten en Dassenburchten inventariseren	Schepnetinventarisatie tbv. Amfibieën.	Vlinders en Libellen inventariseren
22-mei-2006		Gericht onderzoek naar Kamsalamander	Waarnemingen
26-mei-2006		Gericht onderzoek naar Kamsalamander	Waarnemingen
25-juli-2006	Batdetector	Gericht onderzoek naar Kamsalamander	Waarnemingen
15-september-2006	Batdetector	Gericht onderzoek naar Kamsalamander	Waarnemingen
November-2006		Plaatjes ophalen	

Tabel 1: Overzicht van de gebrachte bezoeken aan het onderzoeksgebied.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of hollen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is van kracht geworden op 25 februari 2005. Deze AMvB regelt onder meer de manier waarop voor planten- en diersoorten vrijstelling kan worden verkregen. Hierbij worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

- Categorie 1:** Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).
- Categorie 2:** Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden. Hierbij wordt de lichte toets gehanteerd.
- Categorie 3:** Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3).

1.4 DE VOGELRICHTLIJN

De Europese Vogelrichtlijn is verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd. Aanvragen of verlenen van ontheffingen is niet mogelijk. In de praktijk betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien.

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn Speciale Beschermingszones aangewezen, waartoe het onderzoeksgebied niet behoort. Het dichtstbijzijnde Vogelrichtlijngebied is het Drents-Friese wold, op circa 600 meter afstand. De aanwijzing houdt in dat wanneer een project of andere activiteit in of nabij deze beschermingszone niet verband houdt met of noodzakelijk is voor het beheer van de natuurwaarden, bekeken dient te worden of dit gevolgen kan hebben voor de waarden die in de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende gebied genoemd zijn. Wanneer er sprake is van significante, negatieve gevolgen ten aanzien van de instandhoudingsdoelstellingen dient onderzocht te worden of er alternatieven zijn die niet significante, negatieve gevolgen hebben. Hierbij geldt eveneens het voorzorgsprincipe: bij onduidelijkheden mag uit voorzorg het project of de activiteit niet plaatsvinden.

1.5 DE HABITATRICHTLIJN

De Europese Habitatrichtlijn is eveneens verwerkt in de Flora- en faunawet. In bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn soorten opgenomen die strikt dienen te worden beschermd. Dit is slechts een deel van de soorten die beschermd is in het kader van de Flora- en faunawet. Deze categorie soorten heeft een (veel) strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten.

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn Speciale Beschermingszones aangewezen, waartoe het onderzoeksgebied eveneens niet behoort. Het dichtstbijzijnde Habitatrichtlijngebied is het Drents-Friese wold op circa 600 meter afstand. De aanwijzing houdt eveneens in dat wanneer een project of andere activiteit in of nabij deze beschermingszone niet verband houdt met of noodzakelijk is voor het beheer van de natuurwaarden, bekeken dient te worden of dit gevolgen kan hebben voor de waarden die in de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende gebied genoemd zijn. Wanneer er sprake is van significante, negatieve gevolgen ten aanzien van de instandhoudingsdoelstellingen dient onderzocht te worden of er alternatieven zijn die niet significante, negatieve gevolgen hebben. Hierbij geldt eveneens het voorzorgsprincipe: bij onduidelijkheden mag uit voorzorg het project of de activiteit niet plaatsvinden.

1.6 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Dat wil echter niet altijd zeggen dat ze ook worden beschermd. Dat geldt zeker voor de flora. In dit rapport is aangegeven of soorten op een Rode lijst staan.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het onderzoeksgebied omvat een aantal graslandpercelen met houtwallen ten noordwesten van Vledder. Het gebied wordt aan de noord- en de westzijde omsloten door een brede houtsingel. In het noordwesten van het onderzoeksgebied ligt een grote poel met een doorsnee van circa dertig meter. Dit water is enkele meters diep. Door het terrein lopen een aantal ondiepe sloten.

Het onderzoeksgebied heeft een kleinschalig, besloten karakter en ligt op korte afstand van het Nationaal Park Drents-Friese wold.

Figuur 2: Impressie van de poel in het noordwestelijke gedeelte van het terrein, op de achtergrond is de brede houtsingel zichtbaar.

2.2 FLORA EN VEGETATIE

<i>Houtwallen en singels</i>	<i>Poel</i>	<i>Grasland</i>
Braam	Pitrus	Engels raaigras
Hondsdrif	Lisdodde	Pitrus
Amerikaanse eik	Rietgras	Kruipende boterbloem
Vlier	Kruipende boterbloem	Vogelmuur
Zomereik	Schietwilg	Ruw beemdgras
Esdoorn	Mannagrass	Kruipende boterbloem
Meidoorn	Waternavel	Veldzuring
Hulst	Liesgras	Gewone hoornbloem
Pitrus	Braam	Smalle weegbree
Ruwe berk	Zomereik	Herfstleeuwetand
Lijsterbes	<i>Wateraardbei</i>	Kweek
Klimop	Pijlkruid	Paardebloem
Gewone vogelmelk	Slangewortel	

Tabel 1: Waargenomen plantensoorten. **Vet:** beschermde soort, *cursief:* Roede lijst

De houtwallen en singel worden gekenmerkt door een aantal boomsoorten. De ondergroei bestaat uit algemene soorten van een zandige bodem. Alle aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden.

Tijdens één van de veldbezoeken werd in de westelijke houtsingel Gewone vogelmelk aangetroffen. Deze soort wordt licht beschermd door de Flora- en faunawet (categorie 1).

Langs de poel werden een aantal vochtminnende soorten aangetroffen. Waternavel en Wateraardbei zijn soorten van mesotrofe (matig voedselrijke en zure) omstandigheden. De Wateraardbij staat op de Rode lijst van bedreigde soorten als gevoelig, dat betekent dat de soort sterk in aantal is afgenomen. De overige soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Alle langs de poel aangetroffen soorten zijn vrij algemeen tot zeer algemeen.

De aanwezige weilanden en akkers worden gekenmerkt door typische graslandsoorten die duiden op voedselrijke omstandigheden. Al deze graslandsoorten zijn algemeen tot zeer algemeen.

Tijdens het aanvullende onderzoek in het voorjaar en de zomer van 2006 werd van de door de Flora- en faunawet beschermde soorten alleen de Gewone vogelmelk aangetroffen op de plaats waar de westelijke brede houtsingel wordt doorsneden door een sloot. Gewone vogelmelk is licht beschermd (categorie 1). Overige (strikt) beschermde soorten werden niet aangetroffen.

2.3 FAUNA

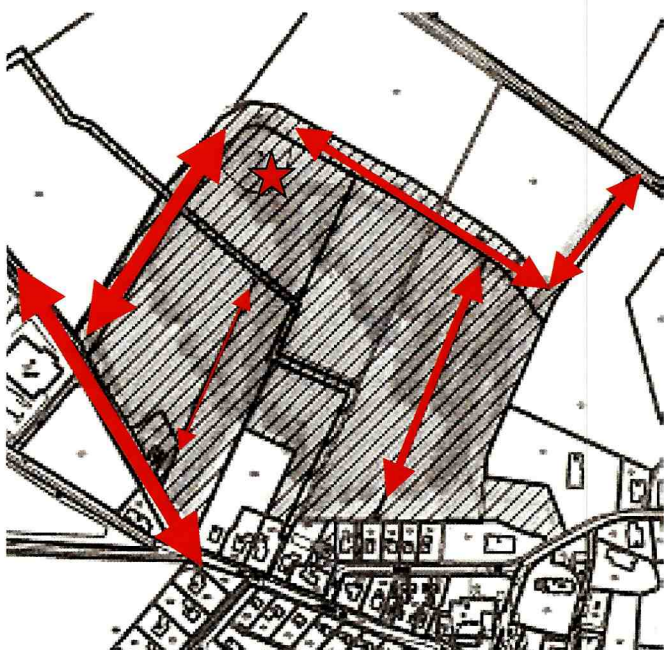
Het onderzoeksgebied is vrij omvangrijk en gevarieerd van aard. Derhalve kan een vrij groot aantal diersoorten worden verwacht. In de volgende paragrafen zal de fauna per soortgroep worden behandeld.

2.3.1 VOGELS

Tijdens de veldbezoeken werd een groot aantal (broed)vogels waargenomen. Zwarte Kraai, Houtduif, Kievit, Vlaamse Gaai, Koolmees, Merel, Vink, Roodborst, Ekster, Winterkoning, Pimpelmees, Zanglijster, Wilde Eend, Meerkoet, Waterhoen, Zwartkop, Groenling en Putter werden zingend gehoord. De zang van vogels dient ter afbakening van het broedterritorium en geldt daarom als nest-indicerende waarneming.

2.3.2 ZOOGDIEREN

Bezoeken ten behoeve van vleermuizen werden uitgevoerd op 2 mei, 25 juli en 15 september 2006. Op 2 mei is met behulp van twee batdetectors en een recorder op twee strategische plaatsen gepost. Een recorder werd geplaatst op de plek waar de westelijke brede houtsingel wordt doorsneden door een sloot. De onderzoeker stond langs de brede houtsingel ten oosten van de grote poel. Door de waarnemingen met de tijdstippen op te schrijven en achteraf hetzelfde te doen met opnames kon goed worden bepaald waar ze het onderzoeksgebied binnen komen en waar de vleermuizen langs vliegen. Boven de waterpartij werd een groep van tenminste tien Franjestaarten aangetroffen. De Franjestaart is een vrij kritische en zeldzame soort die in de zomer in bomen verblijft. Middels de opnames kon worden vastgesteld dat deze groep vleermuizen via de westelijke brede houtsingel naar de grote poel was gevlogen. De verblijfplaats van deze soort bevindt zich buiten het onderzoeksgebied. Een vrij groot aantal vleermuizen verplaatst zich via deze houtsingel. Behalve Franjestaart gebruiken Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Grootoorvleermuis en Laatvlieger de houtsingel als vliegroute. Alle overige houtsingels in het gebied worden gebruikt als jachtgebied en vliegroutes maar minder intensief dan de westelijke houtsingel (zie figuur 3). Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig.

Figuur 3: De vliegroutes van vleermuizen zijn met rode pijlen aangegeven. De dikte van de pijl is een maat voor het belang van de route. De rode ster geeft een belangrijk jachtgebied aan.

Tijdens het veldwerk werd een Konijn waargenomen die wegluchtte in een hol. Deze soort heeft dus één of meer verblijfplaatsen binnen het onderzoeksgebied. Er werden molshopen aangetroffen. Ook de Mol heeft derhalve verblijfplaatsen op het terrein. In de brede singel werden Reeën en ligplekken van Reeën aangetroffen. Er werden eveneens verscheidene Hazen waargenomen. Naar verwachting komen ook de Bunzing, Hermelijn en Wezel voor. Er werden diverse aangevreten Gewone padden gevonden, waarschijnlijk werk van de Bunzing. De Egel maakt vermoedelijk gebruik van het gehele onderzoeksgebied en zal verblijfplaatsen hebben in de houtwallen en singels.

Een aantal muizensoorten komt in het gebied voor. Er werden holletjes aangetroffen die vermoedelijk toebehoort aan de Bosmuis. Er werden looppadjes aangetroffen die ontstaan door veelvuldig gebruik door Veldmuizen. Daarnaast is biotoop aanwezig voor de Rosse woelmuis, Bosspitsmuis, Dwergspitsmuis en Huispitsmuis. Strikt beschermde muizen komen niet voor.

Naar verwachting maakt ook de Vos gebruik van het gebied. Een Vossenhol werd niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van de soort komen in het onderzoeksgebied niet voor.

De Steenmarter, een dier dat middelhoge bescherming geniet, maakt mogelijk gebruik van het gebied als jachtterrein. Deze soort vindt haar verblijfplaatsen doorgaans in extensief gebruikte bebouwing (schuren e.d.). Potentiële verblijfplaatsen zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig.

Strikt beschermde zoogdiersoorten als de Das en de Eekhoorn werden niet aangetroffen en komen naar verwachting niet voor. Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soorten in het onderzoeksgebied aanwezig.

2.3.3 AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSEN

De grote poel in het noordwesten van het terrein bevat vis. Door sportvissers zijn Karpers in de poel uitgezet, daarnaast komen Blankvoorn en Snoek voor. Vissen eten amfibieënieieren en -larven, hierdoor is de poel minder geschikt voor amfibieën dan visloze poelen. In de poel werd voortplanting van de Gewone pad vastgesteld, deze soort is minder gevoelig voor predatie door vis dan de meeste andere amfibieënsoorten. In de afvoersloot die aanluit op de poel werd voortplanting van de Bruine kikker vastgesteld. Deze sloot is te ondiep voor grote vissen. In het voorjaar werd een aangevreten Groene (bastaard) kikker aangetroffen. Dit vrouwtje was zwanger. Verdere aanwijzingen voor voortplanting van groene kikkers in het onderzoeksgebied werden niet gevonden. Poelkikker en Heikikker werden niet aangetroffen en komen naar verwachting niet voor.

Ondanks intensief onderzoek werden geen waarnemingen van de Kamsalamander gedaan. In de grote poel in het noordwesten van het gebied plant de Kamsalamander zich door de aanwezigheid van grote vissoorten en het ontbreken van watervegetatie hooguit in lage aantallen voort. De afmetingen van het water zijn goed voor de Kamsalamander. Als er meer dekking zou zijn geweest in de vorm van een rijke watervegetatie zou de aanwezigheid van grote vissen een minder groot probleem zijn geweest. Voordat in de poel Karpers werden uitgezet plantte de Kamsalamander zich hier waarschijnlijk wel voort. Karpers zijn verwoed waterplanteneters. In september 2006 is informatie ingewonnen bij de WARD (Werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe). De bewuste poel is niet door de WARD onderzocht op de aanwezigheid van de Kamsalamander. De verwachting is dat vanwege de aanwezigheid van Karper en Snoek de Kamsalamander zich hier hooguit in lage aantallen voortplant (mond. med. E. van Uchelen). In het voorjaar van 2007 zullen door de WARD (op eigen initiatief) salamander fuiken in de poel worden geplaatst om voortplanting vast te kunnen stellen.

Het voorkomen van de Kamsalamander in het onderzoeksgebied kan niet worden uitgesloten. In een poel op privé terrein, enkele tientallen meters ten zuiden van het onderzoeksgebied, bevindt zich een voortplantende populatie van de Kamsalamander. Dat na het voortplantingsseizoen dieren het onderzoeksgebied intrekken en hier overwinteringsplaatsen zoeken in de aanwezige boomwallen en houtsingels is zeer aannemelijk. Door een omwonende

werden in de zomer en het najaar van 2005 naar eigen zeggen enkele tientallen Kamsalamanders in zijn tuin waargenomen net ten zuidoosten van het onderzoeksgebied maar ook in het onderzoeksgebied zelf. Dit kon in 2006 niet worden bevestigd.

Buiten het voortplantingsseizoen kan de Kamsalamander zich tot 800 meter van het voortplantingswater verwijderen. Meer gangbaar is een afstand van 400 meter. Binnen een straal van 400 meter van de ten zuiden van het onderzoeksgebied gelegen poel kunnen zich dus overwinterende Kamsalamanders in de houtsingels en -wallen bevinden (zie figuur 4).

Figuur 4: Overwinteringsgebied van de Kamsalamander. De blauwe stip geeft de poel weer waar voortplanting plaatsvindt. De blauwe lijn is de 400-meter-grens waarbinnen de meeste Kamsalamanders zullen overwinteren (links van de blauwe lijn). De groene lijnen geven de geschikte overwinteringsbiotopen aan.

De aanwezigheid van grasland binnen een straal van 400 meter vormt eveneens een biotoop-eis voor de Kamsalamander (Jager & Tarbuck, 1996). Ten westen van de nieuw aan te leggen woonwijk blijft in principe grasland binnen een straal van 400 meter behouden, een geleidende strook grasland in de zuidwest hoek van het gebied is wel noodzakelijk.

Overige beschermde amfibieën en reptielen zijn niet aangetroffen en komen naar verwachting niet voor.

2.3.4 OVERIGE FAUNA

Tijdens het veldwerk werden veel vlinders en libellen waargenomen langs de brede houtsingel die het gebied omsluit. Onder meer Bont zandoogje, Oranjetip, Kleine vos, Groot koolwitje, Dagnauwoog, Citroentje en Vuurjuffer werden waargenomen. Geen van deze soorten is beschermd. Op basis van de aanwezige biotopen komen andere beschermde soorten naar verwachting niet voor.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en vermoede beschermde soorten het beschermingsregime aan. Voor soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd wanneer verblijfplaatsen aanwezig zijn. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

Soortgroep	Soort	Type Waarneming	Verblijfplaats	Categorie
Amfibieën	Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	C	X	1
	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	C	X	1
	Bastaardkikker (<i>Rana esculenta</i>)	C	X	1
	Kamsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	A	X	3
Zoogdieren	Mol (<i>Talpa europea</i>)	B	X	1
	Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	C/B	X	1
	Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	B	X	1
	Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	B	X	1
	Bosspitsmuis (<i>Sorex spec.</i>)	B	X	1
	Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	A	X	1
	Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	A	X	1
	Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	A	X	1
	Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	B	X	1
	Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	A		1
	Haas (<i>Lepus europeus</i>)	A		1
	Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	B		1
	Steenmarter (<i>Martes foina</i>)	A		2
	Vogels	Alle soorten	C/A	X

Tabel 2: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde fauna. Type waarneming: A=waarschijnlijk aanwezig, B=sporen/holen/nesten aanwezig, C=zichtwaarneming. Categorie 1=algemene maar beschermde soorten, Categorie 2=overige soorten, Categorie 3=strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

3.2.1 BESCHERMDE SOORTEN

Voor de Kamsalamander geldt dat in het geval van de aanleg van een nieuwe woonwijk de kwaliteit van het leefgebied van de soort zal worden aangetast. De meeste houtwallen zullen in de nieuwe woonwijk gehandhaafd blijven, en daarmee het belangrijkste overwinteringsbiotop in het onderzoeksgebied. De overwinteringsbiotopen zullen echter minder goed bereikbaar worden doordat dieren ongeschikt terrein over moeten steken (tuinen, wegen ed.). Door de toename van de verkeersintensiteit zal een groter aantal Kamsalamanders tijdens de trek worden doodgereden. Het grasland binnen het onderzoeksgebied (een biotoopeis van de Kamsalamander) zal grotendeels verdwijnen.

Vleermuizen zullen naar verwachting geen hinder van de aanleg en gebruik van een nieuwe woonwijk ondervinden. De belangrijkste vliegroutes bevinden zich langs de te handhaven houtsingels. De grote poel, een belangrijk jachtbiotop voor de Franjestaart, zal eveneens gehandhaafd blijven.

Voor Haas en Ree geldt dat ze wel voorkomen maar geen verblijfplaatsen hebben in het gebied. Deze soorten maken slechts gebruik van tijdelijke verblijfplaatsen. Steenmarter en Vos komen vermoedelijk voor maar hebben geen hol binnen de grenzen van het terrein. Deze dieren vallen hierdoor niet onder de Flora- en faunawet. Voor de overige in tabel 2 genoemde zoogdieren geldt dat ze door de werkzaamheden die met de aanleg van een woonwijk gepaard gaan zullen worden gedood en/of hun holen worden vernield of verstoord. In de toekomstige situatie zal een aantal van deze soorten nieuwe verblijfplaatsen op het terrein kunnen vinden. Wanneer de werkzaamheden plaats zullen vinden in het broedseizoen zal een aantal broedvogels worden verstoord.

3.2.2 GEVOLGEN VOOR HET DRENTS-FRIESE WOLD

Gezien de afstand tot het Drents-Friese wold, dat is aangewezen als Speciale Beschermingszone in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn, zal de bouw van woningen geen significante negatieve gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelen van dit gebied.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden is het onvermijdelijk dat er individuen van de in tabel 2 genoemde algemene soorten zoogdieren met vaste verblijfplaatsen het slachtoffer worden. De ingrepen zullen echter niet de totale populaties vernietigen. Een aantal soorten zal in de overblijvende landschappelijke structuren gunstige biotopen kunnen blijven vinden. Het gaat in dat geval om diersoorten waarvoor geldt dat met deze ingrepen de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in het geding komt (categorie 1). Er kan derhalve worden gesteld dat met betrekking tot deze soortgroepen verdere compensatie niet nodig is. Mitigerende maatregelen die in het kader van de zorgplicht (artikel 2, Flora- en faunawet) kunnen worden getroffen zijn het ongeschikt maken van het terrein voor de algemene soorten. Dit kan hier door de eventuele vegetatie kort af te maaien en de te rooien houtwallen kort af te zagen. Deze maatregelen dienen ten minste drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden te worden uitgevoerd. De meeste aanwezige algemene soorten zullen dan een gebied met meer dekking opzoeken.

Bij de inrichting van het terrein verdient het aanbeveling eventuele overhoekjes te laten veruigen of met inheemse heesters te beplanten, dit kan aan tal van soorten dekking bieden. Door het handhaven of opnieuw aanbrengen van een brede houtsingel rondom de woonwijk kan een gedeelte van de aanwezige soorten zich handhaven of herstellen. De aanwezige migratieroute zal dan gehandhaafd blijven. Ook voor de poel geldt dat deze bij voorkeur gehandhaafd blijft en visvrij wordt gemaakt. Nieuwe, speciaal voor amfibieën ingerichte, poelen kunnen eventueel in de omgeving worden aangelegd. De aanleg van nieuwe poelen kan als compensatie dienen voor het verkrijgen van ontheffing voor de Kamsalamander in het kader van de Flora- en faunawet.

Het is noodzakelijk aandacht aan de vogels te besteden. Bij de werkzaamheden dient er rekening gehouden te worden met de broedtijd. Deze loopt van half maart tot en met juli. In die periode zullen geen werkzaamheden gestart mogen worden. Bij aanvang buiten of vlak voor de broedtijd kan worden aangenomen dat de vogels die eventueel zouden willen gaan broeden, de gelegenheid hebben uit te wijken naar rustiger oorden.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Voor vogels geldt dat de broedtijd dient te worden ontzien zoals beschreven in de vorige paragraaf. Tabel 4 toont samengevat de resultaten van deze ecologische verkenning.

Soort-groep	Soort	Aanwezig	Categorie
Amfibieën	Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X	1
	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X	1
	Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)	X	1
	Kamsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	X	3
Zoogdieren	Mol (<i>Talpa europea</i>)	X	1
	Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X	1
	Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X	1
	Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X	1
	Bosspitsmuis (<i>Sorex spec.</i>)	X	1
	Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X	1
	Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X	1
	Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	X	1
	Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	X	1
	Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	X	1
	Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X	1
	Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	X	1
	Alle aangetroffen vleermuizen	X	3

Tabel 4: Overzicht van de resultaten van de ecologische verkenning. Aanwezig: Soort is aanwezig, Categorie: 1 = lage bescherming, 2 = middelhoge bescherming, 3 = strikte bescherming

Individen van alle in tabel 4 genoemde soorten zoogdieren en amfibieën kunnen bij de werkzaamheden worden gedood of verstoord. De meeste soorten behoren tot categorie 1. Hiervan is de gunstige staat van instandhouding niet in het geding. Daarom geldt voor deze soorten een vrijstelling. Er hoeft derhalve voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden.

Voor de in het plangebied aanwezige strikt beschermde vleermuizen hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd indien de aanwezige houtsingels onverlicht blijven en deze niet door wegen worden doorsneden. Ook de poel dient gelijkvormig van aard te blijven.

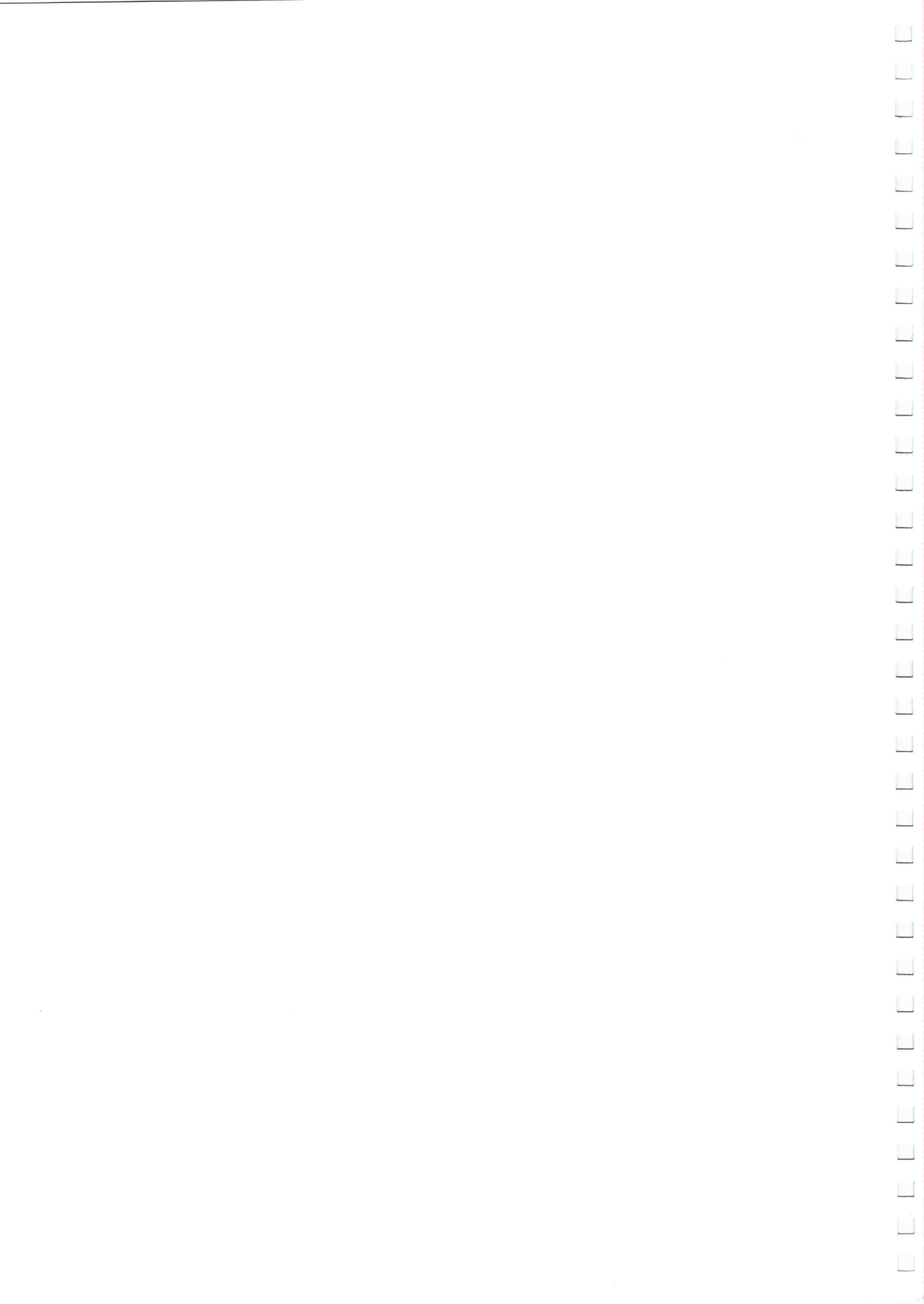
Dit geldt niet voor de Kamsalamander. Omdat het leefgebied van deze soort door de uit te voeren inrichtingsmaatregelen negatief zal worden beïnvloed zal ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd. Een dergelijke aanvraag dient gepaard te gaan met een projectplan waarin exact wordt beschreven welke mitigerende en compense-rende maatregelen ten aanzien van de soort worden getroffen.

4 LITERATUUR

Jager, T. de & W. Tarbuck (1996); Een methode voor het bepalen van de geschiktheid van een verbindingzone voor herpetofauna. Afstudeeropdracht Van Hall Instituut Groningen, LBL-Drenthe, Assen.

Nöllert, A & C. Nöllert (1992), Amfiicengids van Europa. Tirion uitgevers, Baarn.

Kapteyn, K (1995), Vleermuizen in het landschap. Schuyt & Co, 1995.

december 2006

Met dank aan dhr. J.J. Zwier van de Gemeente Westerveld voor de plezierige samenwerking.

Vormgeving:
Joop Striker, Assen

